

Quant ditg è Rambo pli ferm?

«La vita umana en Russia na vala nagut»

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ «Putin salva sia reputaziun d'um ferm, ma 117 ostagis moran dals gas.» Uschia la lingia grossa a l'emprima pagina da la gasetta genevrina «Le Temps» glindesdi, ils 28-10-2002. Sumegliantamain punctuescha Markus Wehner il medem di a l'emprima pagina da la «Frankfurter Allgemeine»: «President Putin sorta pli ferm da la conclusiun dal drama d'ostagis (...). Ussa pli che mai intradescha'l ina politica dira areguard la Tschetschenia. Questa dentant, malgrad tuttas uscheditgas offensivas grondas e 'purificaziuns' [entras Putin], na vesa ses agen avegnir betg sco part da Russia. Là dumondan bleras dunnas giuvnas er enavant pertge che lur umens èn morts en Tschetschenia. Lodi dals Tschetschens crescha; blers vegnan puspè a vulair prender ina vendetga snuavla (...). Il cumporment da la direziun russa nutrescha tragicamain il suspect che la raschun da stadi stettia sur la protecziun da la vita dals burgais. Il cinissem dals pussants mussa entras in'esperienza pitra ch'ina vita umana en Russia na vala nagut.»

Il curaschi dal nanin nordic

Co vai enavant? L'editorialist da la «NZZ» manegia: «Putin para da sa fidar cunzunt da la forza brutala per cumbatter ils separatists tschetschens ed il terrorissem, tolerond in'arbitrarietà vergugnusa [da l'armada] encunter la populaziun civila. El na para da sa fatschentar cun las ragischs istoricas dal conflict, la colonisaziun d'in pievel caucasic pitschen entras ils zars e sia deportaziun brutala en l'Asia centrala entras Stalin, ils giavischs giustifitgads dal pievel tschetschen (...). Ina mediaziun (...) porschess tuttina a Putin vistas pli grondas, per sa liberar da lez burdi, che sia strategia da replitgar cun violenza tschorva (...). I fiss il duair politic e moral da l'Occident da cussegljar ina tala mediaziun a Putin cun il tact basegnaivel¹⁾. L'Occident? L'autur na manegia segir betg manaders sco José María Aznar López, Jacques Chirac e Silvio Berlusconi che han gratulà chaudamain Putin per la fin (?) dal drama. President federal Johannes Rau ha scrit a ses collega russ al giavischond «prudientscha»²⁾, forsa in'allusiun

miaivla al fatg che Putin n'è betg gist stà prudent areguard vitas umanas. Las reacziuns meglieras èn vegnidas dal nord: «Il minister svedais da l'exteriur Lindh ha declerà ch'ins stoppia temair che la Russia na saja pli pronta da negoziar per schoglier il problem»³⁾.

Curaschi ha mussà il Danemarc sco stadi president da l'Uniuin europeica enfin a Silvester. Il pajais pitschen scandinav (5,3 milliuns olmas) «ha protestà categoricamain encunter la pretensiun russa da scumandar in congress davart il conflict da Tschetschenia, (...) organisà da la diaspora tschetschena cun l'agid dal Center danais per la perscrutaziun da genocids»⁴⁾. Rambo Putin n'ha pia cuntanschi nagut encunter il nanin nordic. En il Caucasus è'l ad interim pli ferm encunter ils strusch dumilli cumbattants tschetschens; quant ditg?

¹⁾ Wie lernfähig ist Putin? en: «NZZ», 28 d'october 2002, p. 3.

²⁾ Cità en: «FAZ», 28 d'october 2002, p. 2.

³⁾ Busch bedauert Blutbad, en: «FAZ» (sco nota 2).

⁴⁾ Dänemark standfest gegenüber Moskaus Druck, en: «NZZ», 29 d'october 2002, p. 2.